Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Carmelcollege Emmen

Inhoudsopgave

I. Algemeen
II. Privacy
III. Stappenplan bij signalen huiselijk geweld en kindermishandeling
IV. Meldnormen
V. Uitwerking meldnormen in vijf afwegingsvragen
VI. Melding Veilig Thuis

Bijlagen

Bijlage 1: Definities en voorbeelden van acute en structurele onveiligheid.
Bijlage 2: Signalenlijst van huiselijk geweld en kindermishandeling.
Bijlage 3: Vereisten voor goede hulp.

Op het Carmelcollege Emmen is mevrouw M. Boon-Striper de meldingsfunctionaris.
Zij is bereikbaar via m.boon-striper@carmelemmen.nl en (tijdens kantooruren) op 0591-622870.

Stichting Carmelcollege

Het Carmelcollege Emmen maakt deel uit van de Stichting Carmelcollege. De meldcode in dit document is door deze stichting ontwikkeld.

Stichting Carmelcollege is in 1922 opgericht en kent een lange traditie. Wij handelen en leven en vanuit deze waardevolle en lange traditie, waarin de aandacht voor de mens centraal staat. Stichting Carmelcollege staat voor een veilige werk- en leeromgeving voor resp. leerlingen en medewerkers.

Wij leggen verantwoording af aan de ouders/verzorgers; met wie we een pedagogisch partnerschap aangaan waarbij we de wederzijdse verwachtingen formuleren.

Onderstaande meldcode moet gezien worden binnen de kaders van

- De Algemene Verordening Gegevensbescherming;
- Het vigerende privacyreglement van Stichting Carmelcollege.

Binnen Stichting Carmelcollege geldt onderstaande Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling:

1. Algemeen

1. De rector/gemandateerde wijst een functionaris (hierna: meldingsfunctionaris) aan die, na het doorlopen van de stappen in dit protocol, indien noodzakelijk de melding doet bij Veilig Thuis.
2. Nadat een melding is gedaan informeert de meldingsfunctionaris de adviseurs bestuurlijk-juridische zaken van Afdeling Advies en Support van het Bestuursbureau dat er een melding is gedaan.

2. Privacy

1. Alle (persoons)gegevens die vanwege de meldcode worden verwerkt, zijn alleen inzichtelijk voor de direct bij de melding betrokken functionarissen.
2. Alle persoonsgegevens worden alleen opgeslagen op de daartoe geëigende plek in het leerlinginformatiesysteem, waarbij alleen de direct betrokkenen recht hebben om deze gegevens in te zien.

3. Stappenplan bij signalen huiselijk geweld en kindermishandeling

Elke medewerker kan signalen[1] opvangen van huiselijk geweld en kindermishandeling. De medewerker die signalen opvangt, meldt dit bij de door de school aangewezen meldingsfunctionaris die de melding doet of bij de vertrouwenspersoon of zorgfunctionaris die dan de signalen meldt bij de meldingsfunctionaris. De medewerker doet zelf geen melding bij Veilig Thuis.

Het stappenplan en de procedure uit deze meldcode, zoals hieronder is weergegeven, wordt doorlopen door de meldingsfunctionaris, waarbij deze zich kan laten informeren door degene die de signalen heeft opgevangen.

[1] Zie bijlage 2: Signalenlijst van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Stap 1 In kaart brengen van signalen

De meldingsfunctionaris brengt de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten in kaart en legt deze schriftelijk vast in het leerlinginformatiesysteem (zorgvierkant). De meldingsfunctionaris legt ook de contacten over de signalen vast, alsmede de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen.

Heeft de meldingsfunctionaris zelf geen contact met de betrokken leerlingen, dan kan deze toch signalen vastleggen over de situatie waarin deze leerlingen zich mogelijkerwijs bevinden, als de toestand hiertoe aanleiding geeft.

Betreffende de signalen huiselijk geweld of kindermishandeling door een beroepskracht, dan meldt de meldingsfunctionaris deze signalen bij de leidinggevende of de directie, conform interne richtlijnen. In dat geval is het stappenplan niet van toepassing.

De meldingsfunctionaris beschrijft de signalen zo feitelijk mogelijk. Bij het vastleggen van aannames of veronderstellingen, wordt uitdrukkelijk gemeld dat het gaat om een aanname of veronderstelling. Indien de aanname of veronderstelling later wordt bevestigd of ontkracht, wordt er een vervolg aantekening gemaakt. Bronnen worden vermeld als er informatie van derden wordt vastgelegd. Diagnoses worden alleen vastgelegd als ze zijn gesteld door een bevoegde beroepskracht.

Stap 2 Collegiale consultatie / consultatie Veilig Thuis

De meldingsfunctionaris bespreekt de signalen met een deskundige collega (bijvoorbeeld de vertrouwenspersoon/zorgfunctionaris of een lid van de schoolleiding). Zo nodig wordt advies gevraagd aan Veilig Thuis. De meldingsfunctionaris stelt samen met de deskundige collega en de schoolleiding vast wie stap 3 uitvoert.

Stap 3 Gesprek met leerling en ouder(s)/verzorger(s)

De signalen worden besproken met leerling en ouder(s)/verzorger(s). Wanneer de meldingsfunctionaris hulp nodig heeft bij het voorbereiden of het voeren van dit gesprek kan een deskundige collega en/of Veilig Thuis geraadpleegd worden.

Verloop van het gesprek:

1. Uitleg (aan leerling en ouder(s)/verzorger(s)) van het doel van het gesprek;
2. Beschrijving van de vastgestelde feiten en waarnemingen;
3. Leerling en ouder(s)/verzorger(s) worden uitgenodigd hierop te reageren;
4. Na de reactie van leerling en ouder(s)/verzorger(s) volgt zo nodig en zo mogelijk een interpretatie van hetgeen is gezien, gehoord en waargenomen.

Het doen van een melding zonder dat de signalen zijn besproken met de ouder(s)/verzorger(s) en de leerling is alleen mogelijk als:

- De veiligheid van de leerling, medewerkers van de school of van anderen in het geding is;
- De school goede redenen heeft om te veronderstellen dat de leerling en/of ouder(s)/verzorger(s) anders het contact met de school zullen verbreken.

Stap 4 Afweging aard en ernst van het huiselijk geweld en/of kindermishandeling

De meldingsfunctionaris weegt op basis van de signalen, van het ingewonnen advies en van het gesprek met de leerling en ouder(s)/verzorger(s) het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling. Bij deze inschatting van het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling wordt gebruikt gemaakt van een risicotaxatieinstrument, indien dit voorhanden is.

Stap 5 Beslissen

Is melden bij Veilig Thuis noodzakelijk?

1. Melden is noodzakelijk als er sprake is van:
   - Acute onveiligheid;
   - Structurele onveiligheid.

Is hulpverlenen of organiseren (ook) mogelijk?

2. Hulp verlenen is mogelijk als[2]:
   - De professional in staat is om effectieve/passende hulp te organiseren;
   - De betrokkenen meewerken aan de geboden of georganiseerde hulp;
   - De hulp leidt tot duurzame veiligheid.

Indien hulp op basis van een van deze punten niet mogelijk is, is melden bij Veilig Thuis noodzakelijk.

[2] Zie bijlage 3: Vereisten voor goede hulp.

IV. Meldnormen

Het doen van een melding bij Veilig Thuis bij een vermoeden van (dreiging) van huiselijk geweld of kindermishandeling is een professionele norm en als zodanig noodzakelijk:

Meldnorm 1: In ALLE gevallen van (vermoedens van) acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid.

Meldnorm 2: In alle ANDERE gevallen waarin de beroepskracht meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.

Meldnorm 3: Wanneer een beroepskracht die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

V. Uitwerking meldnormen in vijf afwegingsvragen

De meldnormen zijn vertaald in vijf afwegingsvragen:

1.	Heb ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling? Nee: afsluiten en vastleggen in dossier. Ja: ga verder met afweging 2
2.	Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de meldcode in dat er sprake is van (een vermoeden van) acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid? Nee: ga verder met afweging 3. Ja: Melden bij Veilig Thuis. De afwegingen 3 tot en met 5 worden samen met Veilig Thuis doorlopen.
3.	Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of organiseren om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen. Nee: melden bij Veilig Thuis. Ja: ga verder met afweging 4.
4.	Aanvaarden de betrokkenen hulp om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten? Ofwel: ben ik in staat de hulp in samenwerking met de betrokkenen te bieden of organiseren? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen. Nee: melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp bieden of organiseren. Bespreek wie welke rol heeft en benoem een casemanager. Ga verder met afweging 5.
5.	Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot duurzame veiligheid en/of het welzijn van alle betrokkenen? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen. Nee: (Opnieuw) melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp afsluiten met afspraken over het volgen van toekomstige (on)veiligheid met betrokkenen en samenwerkingspartners.

VI. Procedure melding Veilig Thuis

Gesprek met leerling en/of ouder(s)/verzorger(s).
De melder zoekt, voordat hij een melding doet bij Veilig Thuis, contact met de leerling en/of de ouder(s)/verzorger(s) van de leerling. De melder geeft aan dat hij een melding wil doen, wat dat betekent voor de leerling en/of ouder(s)/verzorger(s) en met welk doel die melding wordt gedaan.
Van dit contact kan worden afgezien als de melder concrete aanwijzingen heeft dat door het voeren van dit gesprek de veiligheid van de leerling of van een van de betrokkenen in het geding zou kunnen komen. Ook kan hiervan af worden gezien als de melder goede redenen heeft om aan te nemen dat de leerling de contacten zal verbreken, waardoor hij uit het zicht raakt (zie ook stap 3 van de meldcode).

Melding op naam of anoniem
Het uitgangspunt is dat de melding bij Veilig Thuis op naam wordt gedaan. In sommige gevallen heeft de melder op grond van wettelijke regels het recht om anoniem te blijven ten opzichte van het gezin. Dit is het geval wanneer de bekendmaking van de identiteit:

- Een bedreiging vormt of kan vormen voor het kind of voor andere (minderjarige) kinderen in het gezin.
- Een bedreiging vormt of kan vormen voor de meldingsfunctionaris zelf of voor andere medewerkers.
- De vertrouwensrelatie met het gezin verstoort of kan verstoren.

Bij een melding op naam is het raadzaam om bij Veilig Thuis na te vragen welke informatie zij doorspelen aan het gezin. Wordt de melding een op een, door middel van bijvoorbeeld een afschrift, doorgespeeld aan het gezin of wordt enkel de naam en kort het onderwerp van de melding weergegeven? Dit is relevant om dat de melding direct, zonder toelichting, bij de ouder(s)/verzorger(s) terecht kan komen. In dat geval is het van belang om op voorhand rekening te houden met de formulering van de melding bij Veilig Thuis.

Op basis van bovenstaande informatie kan een afweging gemaakt worden door wie en op welke manier melding wordt gedaan bij Veilig Thuis.

Bijlage 1: Definities en voorbeelden van acute en structurele onveiligheid

ACUTE ONVEILIGHEID	
Definitie	Een persoon is in direct fysiek gevaar, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.
Toelichting	Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt.Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de eest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook om het onnodig toedienen van medicijnen.
Voorbeelden	Door geweld toegebrachte verwonding die medische behandeling behoeft.
	(Ernstig) letsel met een vermoeden dat dit is toegebracht, of een poging daartoe.
	Poging tot verwurging.
	Wapengebruik.
	Geweld tijdens de zwangerschap.
	(Vermoeden van) seksueel misbruik of seksueel geweld of seksuele exploitatie van kinderen jonger dan 18 jaar.
	Acute bedreiging om zichzelf of een naaste (waaronder (ex-)partner, kinderen of familielid) te doden, ernstig letsel toe te brengen of hun vrijheid te benemen (familiedrama, eerwraak, vrouwelijke genitale verminking).
	Onthouden van zorg die acuut de gezondheid bedreigt van -9 maanden tot +100 jaar, waaronder het onthouden van voedsel.
	Als een ouder/verzorger (medische) klachten/aandoeningen bij een kind verzint/aandikt, (medische) onderzoeksgegevens betreffende bij het kind bestaande klachten en afwijkingen vervalst of in het kader van een onderzoek selectief verstrekt of (medische) klachten en afwijkingen bij het kind daadwerkelijk veroorzaakt.
	Vrijheidsbeperkende maatregel voor pleger loopt af zonder dat er afdoende veiligheidsmaatregelen genomen zijn.
	Acuut onveilige situatie bestaat of zorg dreigt weg te vallen voor in afhankelijkheid verkerende personen, vanwege suïcidepoging, automutilatie, acuut psychiatrisch beeld, intoxicatie door alcohol of drugs.
	Noodgedwongen vlucht van huis door (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.

STRUCTURELE ONVEILIGHEID	
Definitie	Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of van geweld.
Toelichting	Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (plegerschap en slachtofferschap) in de toekomst.
Voorbeelden	Minderjarigen die opgroeien bij ouders/verzorgers met zodanig ernstige problematiek ten gevolge van verstandelijke beperking, middelenverslaving, psychische problematiek dat de fysieke en emotionele veiligheid van het kind bij herhaling en/of voortdurend wordt bedreigd en de ontwikkelmogelijkheden van deze minderjarigen structureel ingeperkt worden. Vergelijkbare situaties met kwetsbare ouderen en een mantelzorger. Escalerende vormen van stalking in partnerrelaties.

DISCLOSURE	
Definitie	Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen of zich uiten bij (mogelijk) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
Toelichting	Wanneer een slachtoffer (kind of volwassene) uit zichzelf een beroepskracht om hulp vraagt bij mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling of zich hierover uit zonder hulp te vragen, betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. Het met onvoldoende voorbereiding met de ouder(s)/verzorger(s)/pleger(s) bespreken van de (door het slachtoffer geuite) zorgen kan leiden tot (verergering van) situaties van acute of structurele onveiligheid. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor specifieke vormen van huiselijk geweld zoals (ex-)partnerstalking, huwelijksdwang, eergerelateerd geweld en ouderenmishandeling. Een professionele norm tot melden betekent in dit geval zorgvuldige afstemming over de vervolgacties tussen de beroepskracht, Veilig Thuis en het slachtoffer.

Bijlage 2: Signalenlijst van huiselijk geweld en kindermishandeling

Deze lijst geeft een overzicht van signalen van kindermishandeling bij kinderen in de leeftijd van 12-18 jaar. De signalenlijst is een hulpmiddel om een vermoeden van kindermishandeling te onderbouwen, niet om kindermishandeling te "bewijzen". Vrijwel alle genoemde signalen kunnen namelijk een andere oorzaak hebben. Hoe meer van de genoemde signalen het kind uitzendt, hoe groter de kans dat er sprake is van kindermishandeling. Maar er zijn ook kinderen waaraan niet of nauwelijks valt op te merken dat ze worden mishandeld.

De signalen:

Lichamelijk welzijn:	Blauwe plekken, brandwonden, botbreuken, snij-, krab- en bijtwonden.
	Te dik.
	Slecht onderhouden gebit.
	Regelmatig buikpijn, hoofdpijn of flauwvallen.
	Kind stinkt, heeft regelmatig smerige kleren aan.
	Oververmoeid.
	Vaak ziek.
	Ziektes herstellen slecht.
	Kind is hongerig.
	Eetstoornissen.
	Achterblijvende motoriek.
Gedrag van het kind:	Timide, depressief.
	Weinig spontaan.
	Passief, lusteloos, weinig interesse in spel.
	Apathisch, toont geen gevoelens of pijn.
	In zichzelf gekeerd, leeft in fantasiewereld.
	Labiel.
	Erg nerveus.
	Hyperactief.
	Negatief zelfbeeld, weinig zelfvertrouwen, faalangst.
	Agressief, vernielzucht.
	Overmatige masturbatie.
Tegenover andere kinderen:	Agressief.
	Speelt weinig met andere kinderen.
	Vluchtige vriendschappen.
	Wantrouwend.
	Niet geliefd bij andere kinderen.
Tegenover ouder(s)/verzorger(s):	Angstig, schrikachtig, waakzaam.
	Meegaand, volgzaam.
	Gedraagt zich in bijzijn van ouder(s)/verzorger(s) anders dan zonder ouder(s)/verzorger(s).
	Agressief.
Tegenover andere volwassenen:	Angst om zich uit te kleden.
	Angst voor lichamelijk onderzoek.
	Verstijft bij lichamelijk contact.
	Angstig, schrikachtig, waakzaam.
	Meegaand, volgzaam.
	Agressief overdreven aanhankelijk.
	Wantrouwend.
	Vermijdt oogcontact.
Overig:	Plotselinge gedragsverandering.
	Gedraagt zich niet naar zijn leeftijd.

	Slechte leerprestaties.
	Rondhangen na school.
	Taal- en spraakstoornissen.
	Alcohol- of drugsmisbruik.
	Weglopen.
	Crimineel gedrag.
Gedrag van de ouder:	Onverschillig over het welzijn van het kind.
	Laat zich regelmatig negatief uit over het kind.
	Troost het kind niet.
	Geeft aan het niet meer aan te kunnen.
	Is verslaafd.
	Is ernstig (psychisch) ziek.
	Kleedt het kind te warm of te koud aan.
	Zegt regelmatig afspraken af.
	Houdt het kind vaak thuis van school.
	Heeft irreële verwachtingen van het kind.
	Zet het kind onder druk om te presteren.
Gezinssituatie:	Samengaan van stressvolle omstandigheden, zoals slechte huisvesting, financiële problemen en relatieproblemen.
	Sociaal isolement.
	Alleenstaande ouder.
	Partnermishandeling.
	Gezin verhuist regelmatig.
	Slechte algehele hygiëne.

Signalen specifiek voor seksueel misbruik:

Lichamelijk welzijn:	Verwondingen aan geslachtsorganen.
	Vaginale infecties en/of afscheiding en/of jeuk bij vagina en/of anus.
	Pijn in bovenbenen.
	Pijn bij lopen of zitten.
	Problemen bij plassen, urineweginfecties.
	Seksueel overdraagbare aandoeningen.
	(Angst voor) zwangerschap.
Gedrag van het kind:	Drukt benen tegen elkaar bij lopen.
	Afkeer van lichamelijk contact.
	Maakt afwezige indruk bij lichamelijk onderzoek.
	Extreem seksueel gekleurd gedrag en taalgebruik.
	Veel wisselende seksuele contacten met leeftijdsgenoten.
	Zoekt seksuele toenadering tot volwassenen.
	Prostitutie.

Bijlage 3: Vereisten voor goede hulp

De vereisten voor goede hulp zijn:

- Er is voldoende zicht op (on)veiligheid in het heden;
- Er is voldoende zicht op onveilige gebeurtenissen in het verleden (waaronder eerdere meldingen);
- Alle betrokken beroepskrachten hebben de focus op het stoppen van geweld en een (duurzaam) herstel van de veiligheid;
- Hulp is gericht op het versterken van de veerkracht en het herstel van de schade die is veroorzaakt door (de dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling bij de betrokkene(n);
- Er is sprake van een gezamenlijke analyse en plan met doelen en evaluatiemomenten van de beroepskrachten. Dit plan is op maat gemaakt met alle betrokkenen binnen het gezin of huishouden;
- Indien meerdere beroepskrachten betrokken zijn, zijn er afspraken over samenwerking en casusregie op de veiligheid (en multidisciplinaire) hulpverlening.